

Јелена М. Марковић¹
Универзитет у Источном Сарајеву
Филозофски факултет

КОНЦЕСИВНИ КОНЕКТОРИ *THOUGH* И *HOWEVER* У ПИСАЊУ НА ЕНГЛЕСКОМ КОД ИЗВОРНИХ И НЕИЗВОРНИХ ГОВОРНИКА²

Апстракт: У раду се бавимо употребама концесивних конектора though и however у писању на енглеском језику као страном код србофоних говорника. Користећи методологију контрастивне анализе међујезика, употребе два концесивна конектора у неизворном корпусу упоредили смо са употребама у два референтна изворна корпуса, усмеравајући се на учесталост конектора, позицију на којој се најчешће користе, те функционалну оправданост у дискурсу. Резултати истраживања показују да неизворни говорници лексему though не користе као конектор (већ готово увек као везник), док је изворни говорници сваки други или трећи пут користе у функцији логичког конектора. Са друге стране, лексему however и неизворни и изворни говорници готово увек користе као логички конектор, али уз знатно различита дискурсна обележја позиционирања и функционалне оправданости. Закључујемо да је коришћење логичких конектора though и however код србофоних говорника енглеског знатно различито по својим особеностима у поређењу са изворним корпусима, што је и очекивано. Ипак, уочене су и сличности код неизворних и изворних говорника, и то у употребама које нису усклађене са прескриптивним граматичким правилима (посебно код конектора however), што додатно потврђује да је њихово усвајање веома захтеван процес.

Кључне речи: писање на енглеском као страном језику, though, however, конектори, логички конектори, концесивност, импликатура „супротно очекивањима”

¹jelena.markovic@ffuis.edu.ba

²Рад је настао на основу усменог саопштења под називом „Логички конектори у писању на енглеском код српских говорника енглеског језика” на научном скупу „Наука и стварност”, који је одржан на Филозофском факултету на Палама у мају 2018. године.

1. Увод

У раду се бавимо логичким конекторима концесивног значења, *though* и *however*, упоређујући њихове употребе у писању на енглеском језику као матерњем и као страном (код србофоних говорника). Два наведена конектора одабрана су из више разлога. Најпре, због значаја који имају логички конектори (насупротив чему најчешће стоји недовољна пажња која им се посвећује чак и на напредном нивоу учења страног језика), због комплексног значења самог концепта концесивности, као и због чињенице да лексеме *though* и *however* у савременом енглеском могу да имају и функцију везника, односно прилога, за разлику од такође концесивних *nevertheless* и *nonetheless*, који јесу увек и једино у функцији конектора. Наведени разлози, уз значајне резултате досадашњих истраживања коришћења логичких конектора, више су него довољна мотивација за ово истраживање.

1. 1. Дискурсни конектори и логички конектори

Дискурсни конектори, у свом широком одређењу адвербијала који модификују реченице или сегменте дискурса, предмет су све снажнијег интересовања истраживача у анализи дискурса у новијем периоду, веома често у домену контрастирања.³ Међу дискурсним конекторима издваја се посебан подтип *логичких конектора* – адвербијала чија је функција изражавање говорниковог доживљаја логичке повезаности независних јединица (нпр. клауза у примеру (1) или реченица у примеру (2))⁴ у оквиру дискурса (Quirk et al. 1985: 631):

(1) It was snowing, and nonetheless Mona went cycling.

³ У новијем периоду нпр. поређење француског и енглеског (Dupont 2018), поређење српског и енглеског (Blagojević 2012: 93–106). Иначе, дискурсним конекторима међу првима бавили су се Халидеј и Хасан, у оквиру своје класификације језичких механизма кохезије текста (Halliday and Hasan 1976). У сербокroatистичкој литератури о дискурсним конекторима, колико нам је познато, најпре је писала Ивић (1978), користећи притом термин *реченични прилог*. У означавању овог дискурсног феномена користи се више термина сличне денотације. Из англистичке терминологије издвајамо термине *conjuncts* (Quirk et al. 1985), *discourse markers* (Schiffrin 1987; Bell 1998; Fraser 1999), *connective adjuncts* (Huddleston and Pullum 2002: 775) и *linking adjuncts* (Carter and McCarthy, 2006: 256–262). У новијем периоду у србистичкој лингвистици Кликовац (2008) користи термин *текстуални конектори*, док Благојевић (Blagojević 2012) користи термин *дискурсни маркери*. У овом раду у означавању поменутог дискурсног феномена користимо термин *дискурсни конектори*.

⁴ Јединице могу да буду и у оквиру једне синтагме или чак речи (Quirk et al. 1985: 632):

- The candidate has written a successful, lengthy, popular, and *in addition* highly original novel.
- The patient was carefully observed in the pre- and *likewise* post-operative phrase of treatment.

(2) She may be unable to attend the meeting. You should nonetheless send her the agenda.

Кверк и сарадници (1985: 634) препознају седам група логичких конектора: *набрајајући, резимирајући, апозитивни, резултативни, инференцијални, контрастивни* и *транзициони*,⁵ а међу контрастивним конекторима издвајају подгрупу *концесивних* (*anyhow, anyway, else, however, nevertheless, nonetheless, still, though, yet, in any case, at any rate, after all, on the other hand*) (1985: 636), који укључују предмет нашег интересовања у раду, конекторе *though* и *however*.

1. 2. Концесивност као категорија значења

Концесивност се дефинише као ситуација у којој је један елемент дискурса или реченице (нпр. главна клауза) у супротности са очекивањима заснованим на другом елементу дискурса или реченице (нпр. зависној клаузи) (Quirk et al. 1985: 1098; Huddleston and Pullum 2002: 734–735):

(3) Sonia doesn't speak French although she grew up in Paris (Huddleston and Pullum 2002: 734).

Оваква сложена реченица заправо укључује три компоненте значења: истинитост ситуације у зависној клаузи (*she grew up in Paris*), очекивање да ситуација у главној клаузи буде другачија (*the fact that she grew up in Paris might very well lead you to expect that she would have learnt to speak French*) и чињеницу да истинитост зависне клаузе не представља сметњу да ситуација у главној клаузи такође буде истинита (*she doesn't speak French*). Исти аутори такође примећују да степен импликатуре „супротно очекивањима” (енг. *contrary-to-expectations implicature*; 2002: 735) може бити различит. За разлику од примера (3), где је јак, у појединим примерима може бити знатно слабији, као у (4), (5) (6):⁶

(4) Although many Gurkhas speak English, almost none speak Cantonese.

(5) I gave Jimmy fish for dinner. I forgot that he was allergic to fish though.

(6) I hope you'll examine the cases on your own. The tour, however, continues at the next case on the left.

Говорећи о концепту концесивности, Пипер и сарадници (2005: 827) наводе да је сам термин *концесивност*, као и *допусност*, релативно непрозиран.

⁵ Термини које аутори користе јесу *listing, summative, appositional, resultive, inferential, contrastive* и *transitional*, по редоследу навођења.

⁶ Док пример (4) дају Хадлстон и Пулам (2002: 735), примере (5) и (6) даје Бел (Bell 1998: 533–534), и то као примере тзв. периферне употребе конектора.

Категоријални комплекс концесивности у савременом српском језику одређују као „слабије развијену категорију са сразмерно малим избором облика” (2005: 826), наводећи да сложеност ове категорије заправо потиче од комбиновања елемената каузативности, модалности и адверзативности.

1. 3. Логички конектори у писању на матерњем и страном језику

За логичке конекторе најчешће се каже да представљају кохезивне путоказе у дискурсу (Leech and Svartvik 1994: 177), будући да успостављају релације између његових делова. Ипак, насупротив томе, неколико истраживања дискурса писаног на матерњем језику показало је да квалитетан дискурс не мора неизоставно да буде дискурс који се ослања на експлицитне логичке конекторе (Altenberg and Tapper 1993: 80; Granger and Tyson 1996: 17). Штавише, сразмерно глобалном напретку у писању на матерњем језику, изворни говорници с временом се мање ослањају на експлицитна кохезивна језичка средства, а уместо њих радије прибегавају имплицирању логичких веза у дискурсу комплекснијим и прецизнијим лексичким изборима, као и комплекснијим синтаксичким структурама (Crossley et al.; Shaw 2009; према Appel and Szeib 2018: 116).

Насупрот изворним говорницима, неизворни говорници на напредном нивоу познавања језика у знатној мери ослањају се на различита кохезивна средства, укључујући логичке конекторе, и то посебно у проблематичним деловима састава (Granger and Tyson 1996: 17; Altenberg and Tapper 1998: 92). Ипак, неколико примера квалитативне анализе дискурса на страном језику указује да употреба конектора није довољно усклађена са стилем и жанром циљног дискурса (Altenberg and Tapper 1998: 92), као и да су очигледне потешкоће које доводе до грешака у употреби кохезивних средстава (Granger and Tyson 1996: 22–23). Дакле, неизворни говорници знају да користе логичке конекторе да би наметнули површинску логичност дискурсу, док суштинска логичност често изостаје, а примери таквог квазилогичког повезивања делова дискурса евидентни су у већини досадашњих истраживања (Crewe 1990; Granger and Tyson 1996; Appel and Szeib 2018).

Када је у питању позиционирање конектора, што јесте једно од значајних питања, Кверк и сарадници (1985: 643) истичу да је иницијална позиција углавном оптимална за већину конектора у изворном језику. Ипак, док су неки конектори дословно ограничени на иницијалну позицију (нпр. *besides, so, what*

Концесивни конектори *though* и *however* у писању на енглеском језику код изворних и неизворних говорника

is more), неки су чести у медијалној (нпр. *however, nevertheless*) или финалној позицији (нпр. *anyway, though*).⁷

1. 4. *Though* као везник или конектор

Најзаступљенија функционална улога лексеме *though* јесте улога везника у оквиру зависне концесивне клаузе. Прецизније, везник *though* заправо представља неформалан еквивалент везнику *although*, а често се користи у оквиру емпатичног *even though*:

(7) She hasn't phoned, even though she said she would.

(8) Gaelic has been a dying language for many years, though children are nowadays taught it in school (Sinclair 2003: 1508).

У улози конектора, са друге стране, *though* не може да буде замењен облицима *although* или *even though*. Кверк и сарадници (Quirk et al. 1985: 641) конектор *though* (у примеру 9) интерпретирају као неформални еквивалент скраћене зависне клаузе са везником *though* као субординатором (у еквивалентном примеру 10):

(9) His food is rather a problem. He looks fit, though.

(10) His food is rather a problem. He looks fit, though his food is rather a problem.

Ипак, на супрот формалне и семантичке сличности, *though* у два примера разликује се по изговору: док је везник ненаглашен, конектор је наглашен (Sinclair 2003: 1508).⁸

1. 5. *However* као конектор или прилог

Најучесталија улога форме *however* јесте улога концесивног конектора:

⁷ У поређењу енглеског језика код шведских говорника, чији матерњи језик снажно преферира медијалну позицију, утврђено је да је доминантна позиција конектора ипак иницијална. Другим речима, није утврђено да се може говорити о трансферу из матерњег језика кад је у питању позиционирање конектора (Altenberg and Tapper 1998: 89).

⁸ Уз то, употреба конектора *though* у иницијалној позицији у оквиру клаузе захтева посебну интонацију клаузе, тј. најпре паузу у говору између две клаузе, а затим узлазно-силазну интонацију (енг. *rise-fall*; Roach 2009: 148–149) слога–нуклеуса у клаузи која садржи конектор (Quirk et al. 1985: 642n):

- He is poor – though he is satisfied with his condition.

(11) Some of the food crops failed. However, the cotton did quite well (Sinclair 2003: 708).

Кверк и сарадници (1985: 641) наводе да у функцији конектора *however* заправо мења адвербијалну концесивну клаузу која упућује на семантички садржај претходне реченице, нпр. у (12) *however* мења клаузу *however true that may be*:

(12) He didn't like the food. However [true that may be], he didn't complain about it.

Уобичајене позиције за овај конектор, осим иницијалне, јесу и средишња и финална позиција (Quirk et al. 1985: 643; Huddleston and Pullum, 2002: 1320).⁹ Хадлстон и Пулам (2002: 1742) истичу и да је употреба конектора *however* у оквиру друге клаузе у независноскоженој реченици неприхватљива, иако је пример који наводе аутентичан:¹⁰

(13) %Your Cash Management Call Account does not incur any bank fees, however, government charges apply. (2002: 1742)¹¹ (...any bank fees; however, government charges apply...)

Осим у функцији конектора,¹² *however* се користи у функцији прилога, попут примера (14):¹³

(14) However hard she tried, nothing seemed to work (Sinclair 2003: 708).

2. Методологија истраживања и коришћени корпуси

Методолошки поступак у истраживању јесте контрастивна анализа међујезика (енг. *Contrastive Interlanguage Analysis*) (Granger 1996; 2015; Марковић, 2019). Анализирана су три корпуса, неизворни корпус србофоних говорника

⁹ Додатно, због мобилности конектора *however*, он треба да буде одвојен у писању зарезима (Quirk et al. 1985: 1626–1627).

¹⁰ Индикативно је да се овакво прескриптивно правило сада подвргава корпуснолингвистичкој анализи изворног језика, што недвосмислено показује да су овакве употребе све учесталије (Hutton and Curzan 2019).

¹¹ У раду коришћен симбол (%) у означавању употреба које нису у потпуности усклађене са прескриптивним правилима савременог језика, а по узору на Хадлстона и Пулама (2002).

¹² Иначе, исти аутори наводе да се у питању граматичности неких примера употребе облика *however* не слажу ни изворни говорници. Тако, за неке изворне говорнике примери попут следећих јесу граматични (2002: 1321n):

- %Other services have been expanded to meet the need, *however* the situation is still critical.
- %Please note that the costs are correct, *however* are subject to change prior to final payment.

¹³ Хадлстон и Пулам (2002: 569) наводе да *how* и *however* могу да се класификују и као придеви (нпр. *How was the concert?; It was excellent.*).

Концесивни конектори *though* и *however* у писању на енглеском језику код изворних и неизворних говорника

и два изворна корпуса, говорника британске и америчке варијанте, и то најпре софтверски, претраживањем циљних форми и формирањем конкорданци, а затим је уследила квалитативна анализа нађених примера.

2. 1. Корпуси коришћени у истраживању

У раду смо користили неизворни корпус који представља саставни део треће верзије међународног корпуса *ICLE (the International Corpus of Learner English, Catholic University of Louvain)*.¹⁴ Овај корпус означили смо скраћеницом *ICLE-SE*. Учесници у формирању корпуса били су студенти, њих укупно 325, углавном на трећој и четвртој годни студија, са по једним саставом просечне дужине око 620 речи. Комплетан корпус броји 201.547 речи.¹⁵ Теме састава углавном укључују свакодневне животне недоумице са којима се студенти сусрећу, нпр.: питање оспособљености за посао након завршеног студија, конфликти у међуљудским односима, поређење књиге и филма снимљеног по књизи, недоумице при склапању брака итд.

У досадашњим истраживањима неизворних компоненти корпуса *ICLE* најчешће коришћени изворни референтни корпус углавном је *LOCNESS (Louvain Corpus of Native English Essays)*,¹⁶ који је и формиран у том циљу на британским и америчким универзитетима у последњој деценији двадесетог века. Комплетан *LOCNESS* броји преко 200.000 речи састава који су писани по мање строгим упутствима у поређењу са корпусом *ICLE*, што га и чини интерно разнороднијим. Стога смо у овом раду, у циљу постизања што већег степена компарабилности,¹⁷ издвојили два његова дела, означивши их даље у раду скраћеницама *LOCNESS-BE* и *LOCNESS-AE*.

LOCNESS-BE обухвата 51 састав студената изворних говорника британске варијанте укупне дужине 37.134 речи, који је компарабилан корпусу *ICLE-SE* по жанру писаног језика (аргументативни састав) и узрасту учесника. Иначе, теме аргументативних састава које су коришћене тичу се општих друштвених питања и знатно су мање личне од тема корпуса *ICLE-SE*. *LOCNESS-AE*

¹⁴ Прва верзија доступна је од 2002. године (Granger et al. 2002), друга од 2009. године (Granger et al. 2009), док је трећа у фази припреме за публикавање (Granger et al. forthcoming).

¹⁵ У истраживању је коришћен софтверски пакет *WordSmith Tools, version 7* (Scott 2018).

¹⁶ Корпус је доступан за академске сврхе на званичном сајту матичне институције у Белгији (<<http://www.uclouvain.be/fr/node/11973>>).

¹⁷ Апсолутна компарабилност изворних и неизворних корпуса није могућа, будући да је у писању на матерњем језику од највеће важности порука, док је у писању на страном језику пажња подељена на поруку и на сам језички код.

укључује укупно 46 састава студената изворних говорника америчке варијанте енглеског језика. Укупна дужина износи 54.103 речи. Осим компарабилности по жанру (аргументативни састав) и узрасту учесника, *LOCNESS-AE* је специфичан по томе што теме састава јесу веома сличне темама корпуса *ICLE-SE*, за разлику од *LOCNESS-BE*.

3. Резултати истраживања

Нормализоване вредности учесталости на 100.000 речи у корпусима за *though* износе 59 у *ICLE-SE*, 64 у *LOCNESS-BE* и 48 у *LOCNESS-AE*, а за *however* 107, 227, 110, по истом редоследу навођења. Другим речима, квантитативни резултати учесталости облика указују на то да су говорници британске варијанте најчешће користили две лексеме (посебно *however*), док између неизворног корпуса и изворног корпуса америчке варијанте постоји релативна уједначеност у оба случаја. Наравно, тек квалитативна анализа употреба ових облика омогућила је поређење по употребама у корпусима.

3. 1. Везник или конектор *though* у неизворном корпусу

У корпусу *ICLE-SE* *though* се најчешће користи у функцији концесивног везника: око 94% (или 108 пута) јесу такве употребе. Даље, међу њима највише је примера емфатичног *even though*: чак 85% (или 100 примера):¹⁸

(15) Secondly, even though employers usually ask for previous experience when deciding upon whether to hire you or not, it is always easier to gain it after you have mastered the theory than the other way around. (<ICLE-SE-3042.2>)

(16) Even though I agree that the money is the root of all evil, we can choose if it will control our life or if we can control it. (<ICLE-SE-4011.1>)

Међу осталим примерима убележили смо још осам примера употребе *though* као везника, од чега и један пример инверзије:

¹⁸ Штавише, у корпусу се три пута појављује и неграматични облик **eventhough* (код два аутора):

- Many smokers showed great dissatisfaction because now, with this ban, they were forced to leave restaurant and go out to smoke **eventhough* it is, for example, really cold and windy outside while their friends would stay inside and have fun. (<ICLE-SE-2003.1>)
- It seems that society is not ready to change from the root, accept good ideas and give them chance but fight for their own tendencies **eventhough* they are harmful for everyone. (<ICLE-SE-2003.1>)
- I do not solve a problem by getting mad or yelling **eventhough* I sometimes feel relieved If I just pour it all out on someone. (<ICLE-SE-2044.1>)

(17) Amazing *though* they may be, we should take heed of such prophets of doom and advance into the world of tomorrow with a steady foot and a wary mind. (<ICLE-SE-3022.1>)

Иначе, међу примерима употреба (*even*) *though* у функцији везника убележен је и мањи број неграматичних примера:

(18) *Even *though* that the idea that teachers should be paid according to how much they students learn sounds fair in practices there may be more problems about it if you think it over. (<ICLE-SE-3052.2>) (*Even though* the idea...)¹⁹

(19) *Everything is done for commercial and audience needs, *even though* if it completely changes the plot. (<ICLE-SE-1012.3>) (*even though* it ...)

Пет примера представља употребу везника адвербијалних клауза за начин *as though*:

(20) The Middle East crisis, terrorism threats, immigrant crisis, economies which are standing on a slippery slope, it seems *as though* the worldwide turmoil has no intention of settling down. (<ICLE-SE-3027.2>)

(21) As they don't know who they really are, or what they want in life, after some time they start feeling *as though* they are being suffocated by the whole concept of marriage. (<ICLE-SE-2037.1>)

На крају, у траженој функцији конектора лексема *though* нађена је у корпусу у свега два примера (или 1,7%).²⁰ У тим примерима употреба конектора је

¹⁹ У другој загради наведени су неки од могућих начина постизања граматичке исправности. Напомињемо да је пажња усмерена на контекст употребе *however/though*, а не на реченицу у целости.

²⁰ Иако везник *although* није тема овог рада, анализирали смо примере употребе овог везника због његове функционалне еквиваленције везнику *though*. Веома је индикативно да се у неколико примера из корпуса, по свему судећи, неоправдано користи као конектор *though*:

- Of course some extreme cases may point to a different answer, but overall we are still the masters. **Although* the idea of becoming overly reliant on computers should not be laughed off. (<ICLE-SE-3022.1>)
- If we are young and our partner is older than we are, we will mature sooner. We would be in position to explore things that we cannot with someone our age. **Although*, if we are older than our love partner is we will get younger spiritually. It will influenced in both way. Whatever it is we should take just the best from it. (<ICLE-SE-1012.2>)
- Ultimately, smokers and non-smokers would no longer have to compromise (**although* non-smokers are usually the ones who end up in the smoking area). (<ICLE-SE-4014.2>)

Наша интерпретација јесте да аутори користе лексему *although* подразумевајући да је у потпуности еквивалентна лексеми *though*, а истовремено јесте формалнија. Другим речима, на основу сличности два облика кад је у питању коришћење у функцији везника, погрешно се закључује да постоји и еквивалентност у питању улоге конектора.

функционално оправдана, а позиционирани су на крају клаузе којој номинално припадају:

(22) It is just normal for everything to have its flaws, so relationships are not an exception to this rule. They are great paradoxes, though, as they can be in the same moment a gift from the heaven and a curse. (<ICLE-SE-1013.1>)

(23) Therefore, one gets the complete story when reading the original version, together with the long descriptive passages and the mini-scenes which are not that important to the main plot, but which enrich the story as a whole. This can have a different value to different people, though. Some might find these long passages boring [...]. (<ICLE-SE-4010.2>)

3. 2. Везник или конектор *though* у изворним корпусима

Иста анализа изворних корпуса указала је на знатно другачије резултате. У *BRICLE-BE* 54% употреба (13 од 24) јесте у функцији конектора, и то у финалној и медијалној позицији:

(24) A unified Europe, though, could be expected to have a more representative legislative body [...] (<ICLE-BR-SUR-0017.3>)

(25) Certain other aspects of Britain would be more difficult to change though. (<ICLE-BR-SUR-0017.3>)

(26) The[re] is no evidence, though, that the courts would accept this view. (<ICLE-BR-SUR-0020.3>)

(27) This closer union has also led to concern though. (<ICLE-BR-SUR-0028.3>)

У десет примера у функцији је концесивног везника, од тога већином у облику *even though*:

(28) They are also having to pay more to their older workers, due to their age even though they don't produce any more than the decreasing number of young people do. (<ICLE-BR-SUR-0030.1>)

Везник *as though* употребљен је у једном примеру.

У *BRICLE-AE* 38% употреба (10 од 26) јесте у функцији конектора. Већина примера је у финалној позицији (шест), уз преостале примере у медијалној и иницијалној позицији:

Концесивни конектори *though* и *however* у писању на енглеском језику код изворних и неизворних говорника

(29) Popularity, though, does not constitute righteousness. (<ICLE-US-MRQ-0012.1>)

(30) He did not allow them to bring in video cameras, though. (<ICLE-US-MRQ-0027.1>)

(31) Whether one side's reasons seem more credible to someone is not the issue, though. (<ICLE-US-MRQ-0040.1>)

(32) %The argument of the selfishness of suicide is weak with hardly any evidence of its claim. Though, if the readers analyze their own experiences with those that attempt suicide, they can view this argument as a good one. (<ICLE-US-MRQ-0046>) (Though if the readers...)

Осим тога, везник *though* употребљен је четрнаест пута, дванаест пута као *even though* и два пута самостално:

(33) They cite a case in which an 18 year old who abandoned her child in a hospital later got custody, even though she was living in a homeless shelter at the time. (<ICLE-US-MRQ-0043.1>)

Везник *as though* употребљен је у два примера у овом корпусу.

3. 3. Конектор или везник *however* у неизворном корпусу

У неизворном корпусу пронађено је укупно 220 употреба лексеме *however*. Око 98% (или 216 примера) представљају употребе у функцији конектора. Доминира иницијална позиција конектора *however* – тако је употребљен у 90% примера:

(34) It is said nowadays, in this age of technology that is the 21st century, that man is imprisoned by it and that it limits our free-thinking and creativity. However, we must ask ourselves if that is really true. (<ICLE-SE-3020.1>)

(35) Nowadays, freedom of speech is guaranteed by the constitution in most countries and is strongly advocated by the United Nations. However, in order to promote equality many countries do not allow hate speech and restrict the usage of derogatory terms. (<ICLE-SE-3023.1>)

(36) However, there is no way of making films out of these kind of books, except if one decides to produce boring documentary which does not catch any attention. (<ICLE-SE-4006.1>)

У медијалним позицијама употребљен је укупно у нешто мање од 9% (10 примера):

(37) When repeatedly faced with conflicts in a relationship, however, people either ask their friends or family members for advice [...]. (<ICLE-SE-3004.2>)

(38) The truth is, however, there is no such thing as a perfect relationships, and conflicts are bound to happen at some point. (<ICLE-SE-4013.2>)

(39) %Despite these benefits, there is however the other side of the coin – money often can and does become poisonous. (<ICLE-SE-3014.1>) (...there is, however, the other side of the coin...)

(40) %If however the country is less fortunate and by extent less rich, those material things go [...]. (<ICLE-SE-4014.1>) (If, however, the country is...)

У свега једном примеру, или 0,5% укупног броја употреба *however* као конектора, употребљен је у финалној позицији:

(41) %Nowadays, I hear people saying that it seems to be human nature. It does make sense however. (<ICLE-SE-1006.3>) (It does make sense, however.)

Важно је истаћи да сваки осми пример употребе конектора у иницијалној позицији у оквиру клаузе представља заправо коришћење конектора *however* у другој независној клаузи у оквиру сложене реченице, што Хадлстон и Пулам (2002: 1742) означавају неприхватљивим. Следе примери оваквих употреба:

(42) %Generalisation[s] can always be made, however, that does not necessarily mean that they reflect reality. (<ICLE-SE-3058.2>) (...can always be made; however, that...)

(43) %There are certain dangers when it comes to absolute freedom of choice, however, thankfully humanity has always managed to progress [...]. (<ICLE-SE-1021.2>) (...freedom of choice; however, thankfully...) (...freedom of choice, however; thankfully...)

(44) %There are couples of the same age, however, they have a totally different goals in life and different opinions on the relationship outcomes. (<ICLE-SE-1015.3>) (...of the same age; however, they have...)

(45) %There are consequences for everything we do, however, those that are to blame would never admit their guilt [...]. (<ICLE-SE-4016.1>) (...everything we do; however, those that are...)

(46) %Many resourceful owners came up with a wonderful idea that they should have two sections in their restaurants, smoking and non-smoking section, however this is not the case in those countries that prohibit smoking indoors altogether. (<ICLE-SE-4013.3>) (...smoking and non-smoking section; however, this is not ...)

(47) %Of course, not everyone gets to be whatever they want to be, however everyone is given a chance. (<ICLE-SE-1021.2>) (...whatever they want to be; however, everyone is...)

Даља квалитативна анализа употреба конектора *however* показала је да је у мањем броју примера коришћен функционално неоправдано. У (48), на пример, уместо *however* логично је употребити *therefore*, будући да из идеје изнесене у претходној реченици, *only through practice and a lot of effort will we succeed*, заправо логично следи порука наредне реченице, *instead of burdening students with theory which is easily forgotten, universities should offer more practical work...* Супротност је заправо присутна између ситуација зависне и главне клаузе ове реченице (*burdening students with theory which is easily forgotten; universities should offer more practical work*), што је, по нашој интерпретацији, довело до нефункционалне употребе конектора *however*:

(48) %It is obvious that only through practice and a lot of effort will we succeed. However, instead of burdening students with theory which is easily forgotten, universities should offer more practical work because only in that way they will prepare their students for the real world that awaits them. (<ICLE-SE-3024.1>)

У следећем примеру употребљена су, један за другим, два контрастивна конектора, што изворни говорници углавном не сматрају граматичним (Quirk et al., 1985: 645):

(49) %The fairer sex is said to be more prone to this, but, however, men cannot be excluded. (<ICLE-SE-2016.1>) (...to this, but men cannot...) (...to this; however, men cannot...)

Осим тога, у неизворном корпусу има примера употреба конектора *however* који представљају импликатуру „супротно очекивањима” слабијег интензитета (Huddleston and Pullum 2002: 735). Тако, на пример, једине компоненте значења у (50) између којих се може успоставити однос концесивности јесу већ постојећи извори страхова и најновији извор страха, тако да *however* можемо сматрати непотребним:

(50) Nowadays, people fear lots of things in their lives. %However, the newest one is the fear of the artificial intelligence. (<ICLE-SE-3041.2>) (The newest one...)

Преостала четири примера (или око 2%) употребе *however* јесу у функцији прилога:

(51) [...] they might as well congratulate themselves on achieving the Holy Grail of all relationships – however rare a case that may be. (<ICLE-SE-3004.2>)

(52) However paradoxical it may be, even I am using my laptop to write this essay. (<ICLE-SE-2006.2>)

3. 3. Конектор или везник *however* у изворним корпусима

Корпус *LOCNESS-BE* карактерише знатно фреквентнија употреба облика *however*. Око 99% употреба (или 84 примера) јесте употреба *however* као конектора, распоређених у све три позиције. Најзаступљенија је иницијална позиција, којој припада 58 (или 69%) примера, у медијалној позицији нађено је 23 употребе (или 27%), а у финалној 3 (или 4%):

(53) This has already changed, however, as the Channel Tunnel is well under way. (<ICLE-BR-SUR-0010.3>)

(54) %There were, however ambiguities and certainties in the text which have proved very significant in determining the President's role in the 5th Republic. (<ICLE-BR-SUR-0022.1>)²¹

(55) The European does not serve only as a useful trade association, however, for environmental problems can be tackled more effectively if the European community confronts such problems together. (<ICLE-BR-SUR-0028.3>)

У три примера јављају се употребе конектора *however* у оквиру друге клаузе у независносложеној реченици:

(56) %Lionel Jospin in 1989 aimed to increase the numbers of those taking the 'bac' to 80% in fifteen years as an attempt to increase equality of opportunity, however he aimed for 80% of people to take the 'bac', which does not necessarily mean they will pass it. (ICLE-BR-SUR-0021.1>) (...equality of opportunity; however, he aimed for...)

(57) %He had claimed to limit the functions during his election campaign however once in power, the Gaullist legacy was kept alive and was in fact

²¹ Примере медијалних и финалних употреба иначе карактерише недоследна интерпункција.

strengthened. (<ICLE-BR-SUR-0027.1>) (...his election campaign; however, once in power, ...)

(58) %It believed that Britain ought to halt construction on the Channel Tunnel link due to environmental concerns, however this action seemed to be an imposition on Britains sovereignty as an external body was trying to tell the country what to do. (<ICLE-BR-SUR-0030.3>) (...to environmental concerns; however, this action seemed to be...)

Један преостали пример употребе у функцији је прилога:

(59) If ourselves are part of the smaller group, we may prefer to trust our own judgement over that of some remote body, however large. (<ICLE-BR-SUR-0021.3>)

Иста анализа *LOCNESS-AE* дала је мању учесталост конектора у корпусу у односу на *LOCNESS-BE*. Укупно је пронађено 60 примера употребе *however*, и сви они у функцији су конектора. Пар примера и у овом корпусу представља употребе конектора у оквиру друге клаузе у независноској реченици:

(60) %The positive aspects of surrogate motherhood do not form a substancial argument for surrogacy, however, the negative emotional strains illustrate that surrogate motherhood is not worth the pain. (<ICLE-US-MRQ-0009.1>) (... a substancial argument for surrogacy; however, the negative emotional strains...)

(61) %No one will deny that the best place for a child is with his family, however, there is no guarantee that the biological parents would provide a loving and nurturing setting for their children. (<ICLE-US-MRQ-0024.1>) (...with his family; however, there is...)

Иначе, у иницијалној позицији нашли смо укупно 48 примера, или 80%, у медијалној 9 (или 15%), а у финалној 3 (или 5%). Следе примери неиницијалних позиција:

(62) The argument used to support the use of prayer in public schools, however, relies too heavily on shaky speculation, fallacies, and fanaticism for effectiveness. (<ICLE-US-MRQ-0022.1>)

(63) The opponents hold, however, that prayer in public schools would destroy the separation of church and state, and that prayer will not be able to end the ills of society. (<ICLE-US-MRQ-0017.1>)

(64) One thing is for sure, however. (<ICLE-US-MRQ-0045.1>)

(65) This is not a good technique, however, because this is only one case out of thousands. (<ICLE-US-MRQ-0043.1>)

4. Закључне напомене

Сумирајући резултате поређења употреба лексеме *though*, закључујемо да готово једина употреба код неизворних србофоних говорника на напредном нивоу јесте функција везника, и то доминантно у емфатичном облику *even though*. Са друге стране, свака друга или трећа употреба у референтним изворним корпусима јесте у функцији конектора, што представља значајну разлику. Уз то, изворни корпуси, осим финалне, садрже и примере медијалне позиције конектора *though*, док су једине две употребе у неизворном корпусу у финалној позицији. Закључујемо да неизворни говорници избегавају употребу лексеме *though* у дискурсној функцији конектора, користећи је једино у функцији везника.

Лексема *however*, уз неуједначену учесталост употребе, и у неизворном и у изворним корпусима коришћена је доминантно у функцији конектора. Ипак, разлике међу употребама у три корпуса уочене у току квалитативне анализе вишеструке су. Најпре, неизворни говорници готово увек користе *however* у иницијалној позицији, док тек сваки десети пример представља медијалну или финалну позицију. У изворним корпусима сваки трећи, односно пети конектор *however* коришћен је у неиницијалним позицијама, што је три, односно два, пута чешће. Приметно је и да неизворни говорници знају да користе *however* са ослабљеним степеном импликатуре „супротно очекивањима”, што је реткост у изворним корпусима.

Осим разлика, уочене су и сличности три корпуса по употребама конектора *however* на почетку друге клаузе у независноскоженој реченици (што није у складу са прескриптивним правилима савременог језика), с тим што су такви примери учесталији у неизворном корпусу. Осим тога, у сва три корпуса има примера недоследног коришћења интерпункције код оба конектора.

Резултати истраживања упућују на општи закључак да су дискурсни феномени попут два одабрана коцесивна логичка конектора озбиљан изазов за анализу дискурса не само неизворног већ и изворног језика. Стога је разумљиво да су изразито захтевни у процесу усвајања страног језика, посебно у ситуацијама када имају различите функционалне улоге, као *however* и *though*. У сваком случају, од велике важности било би допунити резултате истраживања класичним контрастирањем логичких конектора у енглеском и српском, што би

Концесивни конектори *though* и *however* у писању на енглеском језику код изворних и неизворних говорника

омогућило и поузданије закључке о евентуалној улози трансфера из матерњег језика када је у питању употреба логичких конектора.

Извори

1. *The International Corpus of Learner English (ICLE), version 3*, <<https://www.uclouvain.be/en/research-institutes/ilc/cecl/icle.html>>
2. *The Louvain Corpus of Native English Essays (LOCNESS)*, <<http://www.uclouvain.be/fr/node/11973>>

Литература

1. Altenberg, Bengt and Marie Tapper (1998), "The Use of Adverbial Connectors in Advanced Swedish Learners' Written English", u: Granger Sylviane (ed.), *Learner English on Computer*, London and New York: Longman, 80–93.
2. Appel, Randy and Andrzej Szeib (2018), "Linking Adverbials in L2 English Academic Writing: L1-related Differences", *System*, 78, 115–129.
3. Bell, David (1998), "Cancellative Discourse Markers: A Core/Periphery Approach", *Pragmatics*, 8/4, 515–541.
4. Blagojević, Savka (2012), *O akademskom diskursu engleskom i srpskom*, Niš: Filozofski fakultet.
5. Granger, Sylviane (2015), "Contrastive Interlanguage Analysis: A Reappraisal", *International Journal of Learner Corpus Research*, 1/1, 7–24.
6. Granger, Sylviane. (1996), "From CA to CIA and Back: An Integrated Approach to Computerized Bilingual and Learner Corpora", u: Karin Aijmer, Bjorn Altenberg and Mats Johansson (eds.), *Languages in Contrast: Text-based Cross-linguistic Studies*, Lund: Lund University Press, 37–51.
7. Granger, Sylviane and Stephanie Tyson (1996), "Connector Usage in the English Essay Writing of Native and Non-native EFL Speakers of English", *World Englishes*, 1, 17–27.
8. Granger, Sylviane, Estelle Dagneaux and Fanny Meunier (2002), *The International Corpus of Learner English. Handbook and CD-ROM*, Louvain-la-Neuve: Presses universitaires de Louvain.
9. Granger, Sylviane, Estelle Dagneaux, Fanny Meunier and Magali Paquot (2009), *The International Corpus of Learner English. Version 2*, Louvain-la-Neuve: Presses universitaires de Louvain.
10. Granger, Sylviane, Fanny Meunier, Magali Paquot and Maite Dupont (forthcoming), *The International Corpus of Learner English. Version 3*, Louvain-la-Neuve: Presses universitaires de Louvain.
11. Dupont, Maite (2018), "Between Lexis and Discourse: A Cross-register Study of Connectors of Contrast", u: Hoffman Sebastian, Andrea Sand, Sabine Arndt-Lappe

- and Lisa Marie Dillman (eds.), *Corpora and Lexis*, Breiler – Boston: Brill Rodopi, 173–208.
12. Ивић, Милка (1978), „О српскохрватским реченичним прилозима”, *Јужнословенски филолог*, XXXIV, 1–16.
 13. Carter, Ronald and Michael McCarthy (2006), *Cambridge Grammar of English*, Cambridge: Cambridge University Press.
 14. Кликовац, Душка (2008), „О семантици текстуалних конектора у српском језику који се састоје од предлога месних значења и поименичене заменице *тај*”, *Зборник Матице српске за славистику*, 73, 177–193.
 15. Stewe, W. J. (1990), "The illogic of logical connectives", *ELT Journal*, 44/4, 316–325.
 16. Quirk, Randolph, Sidney Greenbaum, Geoffrey Leech and Jan Svartvik (1985), *A Comprehensive Grammar of the English Language*, London – New York: Longman.
 17. Leech, Geoffrey and Jan Svartvik (1994), *A Communicative Grammar of English* (2nd ed.), London – New York: Longman.
 18. Марковић, Јелена (2019), *Кроз призму контрастивне анализе међујезика*, Пале: Филозофски факултет.
 19. Пипер, Предраг, Ивана Антонић, Владислава Ружић, Срето Танасић, Људмила Поповић и Бранко Тошовић (2005), *Синтакса савременог српског језика: проста реченица*, Београд – Нови Сад: Институт за српски језик САНУ – Београдска књига – Матица српска.
 20. Roach, Peter (2009), *English Phonetics and Phonology* (4th ed.), Cambridge: Cambridge University Press.
 21. Sinclair, John (ed.) (2003), *Collins COBUILD Advanced Learner's English Dictionary* (4th ed.), Glasgow: HarperCollins Publishers.
 22. Scott, Mike (2018), *WordSmith Tools Manual. Version 7*, Stroud, Gloucestershire: Lexical Analysis Software Ltd, <www.lexically.net.>
 23. Fraser, Bruce (1999), "What are Discourse Markers?", *Journal of Pragmatics*, 31, 931–952.
 24. Halliday, M. A. K. and Ruqaiya Hasan (1976), *Cohesion in English*, Harlow: Longman.
 25. Huddleston, Rodney and Geoffrey K. Pullum (2002), *The Cambridge Grammar of the English Language*, Cambridge: Cambridge University Press.
 26. Hutton, Lizzie and Anne Curzan (2019), "The Grammatical Status of *However*", *Journal of English Linguistics*, DOI: HYPERLINK "https://doi.org/10.1177%2F0075424218817811" 10.1177/0075424218817811 .
 27. Schiffrin, Deborah (1987), *Discourse Markers*, Cambridge: Cambridge University Press.

Jelena M. Marković
University of East Sarajevo
Faculty of Philosophy

CONCESSIVE CONNECTORS *THOUGH* AND *HOWEVER* IN WRITING OF NATIVE AND NON-NATIVE SPEAKERS OF ENGLISH

Summary

This paper focuses on connectors *though* and *however* in Serbian EFL writing. The logical relationship established by the two connectors is concessive, the concept of concessiveness ranging from the very transparent cases, referred to as the strong ‘contrary-to-expectations’ implicature, to less transparent ones, referred to as the weak ‘contrary-to-expectations’ implicature. Besides, the two lexemes, *though* and *however*, can be used in other functional roles in the contemporary language; while *though* is more frequently used as a conjunction than as a connector, *however* is more frequently used as a connector than as an adverb.

The research followed Contrastive Interlanguage Analysis (Granger, 2015). The data includes the three corpora of argumentative essays: a non-native one, *ICLE-SE*, belonging to *the International Corpus of Learner English (ICLE)*, Université catholique de Louvain, Belgium), and two native ones, British English and American English subsets of the *Louvain Corpus of Native English Essays (LOCNESS-BE and LOCNESS-AE, respectively)*. The research is mainly qualitative.

The results have shown that *though* is almost never used as a connector in the non-native corpus—only 1.7% of the total number of uses occupy this functional role. In the native corpora, conversely, every second or third use is as a connector. The case of *however* is different. Although it is almost exclusively used as a connector in all the three corpora, there are striking differences in its uses. The initial position is strongly favoured by non-native writers, unlike native writers, who use the medial and the final positions considerably more frequently. Apart from the striking differences, there is also a similarity in the three corpora: there are cases of *however* directly following the so-called ‘run-on’ comma, which is seen as non-grammatical in the referential descriptive grammars.

Finally, we conclude that logical connectors *though* and *however* are challenging for both descriptive linguistics and applied domains. It is quite expected, then, that they are a very demanding part of the language learning process, as the research has shown. It is suggested that the research results

should be complemented by the classical contrastive analysis, focusing on the two connectors and their equivalents in Serbian.

► **Key words:** *though, however*, connectors, logical connectors, concessiveness, “contrary-to-expectations” implicature, EFL writing.

Primary sources

1. *The International Corpus of Learner English (ICLE)*, version 3. <<https://www.uclouvain.be/en/research-institutes/ilc/cecl/icle.html>>
2. *The Louvain Corpus of Native English Essays (LOCNESS)*. <<http://www.uclouvain.be/fr/node/11973>>

References

1. Altenberg, Bengt and Marie Tapper (1998), "The Use of Adverbial Connectors in Advanced Swedish Learners' Written English", in: Granger Sylviane (ed.), *Learner English on Computer*, London and New York: Longman, 80–93.
2. Appel, Randy and Andrzej Szeib (2018), "Linking Adverbials in L2 English Academic Writing: L1-related Differences", *System*, 78, 115–129.
3. Bell, David (1998), "Cancellative Discourse Markers: A Core/Periphery Approach", *Pragmatics*, 8/4, 515–541.
4. Blagojević, Savka (2012), *O akademskom diskursu engleskom i srpskom*, Niš: Filozofski fakultet.
5. Carter, Ronald and Michael McCarthy (2006), *Cambridge Grammar of English*, Cambridge: Cambridge University Press.
6. Crewe, W.J. (1990), "The illogic of logical connectives", *ELT Journal*, 44/4, 316–325.
7. Dupont, Maite (2018), "Between Lexis and Discourse: A Cross-register Study of Connectors of Contrast", in: Hoffman Sebastian, Andrea Sand, Sabine Arndt-Lappe and Lisa Marie Dillman (eds.), *Corpora and Lexis*, Breiler – Boston: Brill Rodopi, 173–208.
8. Fraser, Bruce (1999), "What are Discourse Markers?", *Journal of Pragmatics*, 31, 931–952.
9. Granger, Sylviane (2015), "Contrastive Interlanguage Analysis: A Reappraisal", *International Journal of Learner Corpus Research*, 1/1, 7–24.
10. Granger, Sylviane. (1996), "From CA to CIA and Back: An Integrated Approach to Computerized Bilingual and Learner Corpora", in: Karin Aijmer, Bjorn Altenberg and Mats Johansson (eds.), *Languages in Contrast: Text-based Cross-linguistic Studies*, Lund: Lund University Press, 37–51.
11. Granger, Sylviane and Stephanie Tyson (1996), "Connector Usage in the English Essay Writing of Native and Non-native EFL Speakers of English", *World Englishes*, 1, 17–27.

12. Granger, Sylviane, Estelle Dagneaux and Fanny Meunier (2002), *The International Corpus of Learner English. Handbook and CD-ROM*, Louvain-la-Neuve: Presses universitaires de Louvain.
13. Granger, Sylviane, Estelle Dagneaux, Fanny Meunier and Magali Paquot (2009), *The International Corpus of Learner English. Version 2*, Louvain-la-Neuve: Presses universitaires de Louvain.
14. Granger, Sylviane, Fanny Meunier, Magali Paquot and Maite Dupont (forthcoming), *The International Corpus of Learner English. Version 3*, Louvain-la-Neuve: Presses universitaires de Louvain.
15. Halliday, M. A. K. and Ruqaiya Hasan (1976), *Cohesion in English*, Harlow: Longman.
16. Huddleston, Rodney and Geoffrey K. Pullum (2002), *The Cambridge Grammar of the English Language*, Cambridge: Cambridge University Press.
17. Hutton, Lizzie and Anne Curzan (2019), "The Grammatical Status of *However*", *Journal of English linguistics*, DOI: HYPERLINK "https://doi.org/10.1177/2F0075424218817811" 10.1177/0075424218817811
18. Ivić, Milka (1978), „O srpskohrvatskim rečeničnim priložima”, *Južnoslovenski filolog*, XXXIV, 1–16.
19. Klikovac, Duška (2008), „O semantici tekstualnih konektora u srpskom jeziku koji se sastoje od predloga mesnih značenja i poimeničene zamenice *taj*”, *Zbornik Matice srpske za slavistiku*, 73, 177–193.
20. Leech, Geoffrey and Jan Svartvik (1994), *A Communicative Grammar of English (2nd ed.)*, London – New York: Longman.
21. Marković, Jelena (2019), *Kroz prizmu kontrastivne analize međujezika*, Filozofski fakultet: Pale.
22. Piper, Predrag, Ivana Antonić, Vladislava Ružić, Sreto Tanasić, Ljudmila Popović i Branko Tošović (2005), *Sintaksa savremenoga srpskog jezika: prosta rečenica*, Beograd – Novi Sad: Institut za srpski jezik SANU – Beogradska knjiga – Matica srpska.
23. Quirk, Randolph, Sidney Greenbaum, Geoffrey Leech and Jan Svartvik (1985), *A Comprehensive Grammar of the English Language*, London – New York: Longman.
24. Roach, Peter (2009), *English Phonetics and Phonology (4th ed.)*, Cambridge: Cambridge University Press.
25. Schiffrin, Deborah (1987), *Discourse Markers*, Cambridge: Cambridge University Press.
26. Scott, Mike (2018), *WordSmith Tools Manual. Version 7*, Stroud, Gloucestershire: Lexical Analysis Software Ltd, <www.lexically.net.>
27. Sinclair, John (ed.) (2003), *Collins COBUILD Advanced Learner's English Dictionary (4th ed.)*, Glasgow: HarperCollins Publishers.

Preuzeto: 4. 4. 2019.
Prihvaćeno: 19. 11. 2019.

ДОДАТАК

Део конкорданци лексеме *however* у корпусу ICLE-SE (редослед сортирања R1, R2, R3)

60 ncement for a certain dramatic silence. However, it could as well intrude into the conne
61 ly shows through visual representation. However, it does not have to be noticeable throu
62 one come and just rain on their parade? However, it doesn't really matter if a person ha
63 ovided enough with at their University. However, it is actually University's responsibil
64 eople can usually watch in one sitting. However, it is debatable whether this is, in fac
65 ever tell us something similar to that. However, it is highly possible that those people
66 l not hire a person with no experience. However, it is impossible to be experienced when
67 companies for the needs of their users. However, it is not the computers we are dependen
68 e adaptations this one is my favourite. However, it is not comparable to the book in whi
69 ssarily mean that they reflect reality. However, it is simply undeniable that the majori
70 eople and type of society they live in. However, it is that same beautiful appearance th
71 sed on their external appearances only, however, it is their personal characteristics, a
72 eing bombarded by all kinds of stimuli, however, it is up to us to filter out what is th
73 ters in these novels questionable? Yes. However, it should not be supposed that people w
74 s, pieces of clothing etc. A movie can, however, just show us the room and we get the sa
75 magine a younger girl and an older guy. However, lately we have witnessed an increasing
76 a way which won't trigger an argument. However, learning how to communicate in a health
77 aps appropriate answers could be found. However, let's say something about money – it co
78 d have the opportunity to get employed. However, let's take a quick look at some more co
79 to our personality to a certain extent. However looks can be deceiving, and often are.
80 deliberately compromising their health. However, many smokers do not concern themselves
81 is even an unknown, non-existing word. However, many things have changed since the suff
82 is said to be more prone to this, but, however, men cannot be excluded. Such people are
83 discrimination in all aspects of life. However, modern life demands speed and efficient
84 of them prefer watching movie adaption, however more people consider books to be better
85 arn many life lessons by reading books. However, movies have their good sides too! They
86 g to the movies when they were younger. However, my parents are quite old-fashioned, so
87 people when people are so weak-minded. However, no matter how degenerate and desperate
88 ms as if everything is available to us. However, no matter how good all of this sounds,
89 he benefits outweigh the disadvantages. However, non-smokers have not agreed to take the
90 necessary for proper human interaction. However, not all is so dark in this era of globa
91 that a relationship with a big age gap, however not that big from the above mentioned,
92 friends face to face, as it should be. However, nowadays most people prefer sitting ind
93 n be taken against those who forbid it. However, numerous terrorist attacks scare people
94 digital realm that most of us frequent. However, on account of this irreplaceable, ubiqu
95 an often indentify ourselves with them. However, on the other side we must realize that
96 us or we are doing it for other people? However, one cannot neglect the fact that appear
97 ke, the better. This is understandable. However, one could argue that it's better to hav

*Концесивни конектори though и however у писању на
енглеском језику код изворних и неизворних говорника*

98 public places, especially restaurants. However, one should consider several advantages
99 and decide for oneself which is better. However, one should never underestimate the power
100 and realistic reasons from both of them. However, one statement that fits into the advantage
101 how to fulfil the remains of that day. However, our dependence on computers becomes glaring
102 as such as Facebook, Twitter or Tumblr. However, over years our society has become too divided
103 and ones, we opt for the online worlds. However paradoxical it may be, even I am using
104 to buy friendship. This can be deceiving. However, people are sometimes fully aware that they
105 are faced with conflicts in a relationship, however, people either ask their friends or family
106 to help. However, people come true when she loses her temper. However, people in the southern and middle Serbia
107 have anything in common with each other? However, people need different kinds of vocation
108 and they takes, the consequences are the same. However, people often have to accept things as they
109 are to be human nature. It does make sense however. Physical appearance is the first thing
110 that people values don't acquire your full attention. However, reading a book is an individual and private
111 activity. People like to use their imagination. However, reading a book is always more beneficial
112 than finding the Holy Grail of all relationships... however rare a case that may be. Additionally,
113 it is similar to that of traditional classroom. However, recent poll with college and university
114 students is not surprising. We just do not know them. However, since it is something we just like doing
115 and they coincide with the person's maturity. However, since it reflects one's stage in life and
116 ability to cope with real-life situations. However, since this is the case with most universities
117 (and decreased profit for the restaurants). However, smokers are the ones who have made a
118 contribution to some ideas with a different style. However, some people are not trying to express
119 their creativity. However, technology has raised to a much higher level. However, statements, comments etc. we get to hear
120 about the horrible situation in schools. However, students are not the only ones who should